

Український державний університет залізничного транспорту

Затверджено
рішенням вченої ради факультету
Управління процесами перевезень
прот. № 1 від 31.08.2019 р.

Рекомендовано
на засіданні кафедри
Охорони праці та навколишнього
середовища
прот. № 1 від 27.08.2019 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ

ІІ семестр 2020-2021 навчального року

освітній рівень перший (бакалавр)
галузь знань 26 Цивільна безпека

спеціальність
263 «Цивільна безпека»

освітня програма

- безпека та охорона праці на залізничному транспорті БОП
- екологічний нагляд та цивільна безпека ЕНЦБ

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

Лектор: Гармаш Богдан Костянтинович (кандидат технічних наук, доцент) Контакти: +38 (057) 730-10-56, Bonibnbn@gmail.com
Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок - четвер
Веб-сторінки курсу: http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua Додаткові інформаційні матеріали: http://zakon.rada.gov.ua/ , http://www.dsns.gov.ua/ , http://dsp.gov.ua/ , http://uazakon.com/ , http://www.nau.ua .

У суспільстві із соціально орієнтованою економікою охорона праці має бути одним з найважливіших завдань соціально-економічної політики як держави, так і кожного підприємства й організації. В умовах сучасного виробництва окремі заходи щодо поліпшення умов праці для попередження професійних захворювань і травматизму є неефективними. Необхідно здійснювати комплексний аналіз умов праці і створювати в загальній системі керування виробництвом підсистему управління безпекою праці на основі проектних підходів У XXI ст. на глобальному ринку в умовах жорсткої конкуренції сучасною мовою бізнесу стала висока якість товарів та послуг.

Отже, є нагальна необхідність у практичній реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників залізниці, підприємств всіх форм власності по відношенню до результатів своєї професійної діяльності.

Тому надзвичайно важливою і корисною для студентів які вивчають цей курс, буде інформація щодо засобів, видів та форм взаємодії людини з навколишнім середовищем в умовах професійної діяльності, впливу параметрів навколишнього середовища на організм людини, а також методів забезпечення охорони здоров'я в умовах праці від дії шкідливих та небезпечних факторів.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента щодо організації роботи з атестації робочих місць за умовами праці на державному, регіональному галузевому рівнях через практичну реалізацію принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників залізниці, підприємств всіх форм власності по відношенню до результатів своєї професійної діяльності).

1) Загальнокультурну компетентність (здатність враховувати основні економічні закони, екологічні принципи та застосовувати елементи соціокультурної компетенції; уміння враховувати процеси соціально-політичної історії України, правові засади та етичні норми у виробничій або соціальній діяльності; **розуміння** історії щодо створення та безпечної

експлуатації сучасної техніки, як в Україні так і світі та міжнародного співробітництва України в галузі цивільної безпеки).

2) Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості щодо знань про законодавчу основу щодо організації роботи з атестації робочих місць за умовами праці в Україні.

3) Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до здатності самостійної організації робочого місця оператора; розуміти принципи і методи професійного відбору; проблеми взаємодії людини і сучасної техніки; функціональні можливості людини в виробничих процесах з метою створення для неї оптимальних умов праці, забезпечення високої продуктивності праці і збереження її сили здоров'я, праце спроможності; характеристики аналізаторів людини: слухового, тактильного зорового;

4) Комунікативну компетентність (навички спілкування, включаючи усну та письмову комунікацію українською мовою та принаймні однією із поширених європейських мов в області управління ризиками. Навички взаємодії із іншими людьми, уміння роботи в групах).

5) Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; здатність до самонавчання та продовження професійного розвитку. Уміння організації власної діяльності та ефективного управління часом. Підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до проблем в галузі цивільної безпеки. Здатність застосовувати знання на практиці).

Чому ви маєте обрати цей курс?

На практиці людина постійно має справу з поняттями *безпека, небезпека, ризик, управління ризиком, моніторинг умов праці*. Отже, теоретичні основи, питання методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності щодо аналізу небезпек і ризиків, пов'язаних із створенням та експлуатацією сучасної техніки і технологій у сучасному суспільстві відіграють велику роль. Вони є основою не тільки науково-технічних знань, але мають велике значення для врахування матеріальних ресурсів та планування, для внутрішньої та зовнішньої торгівлі, для забезпечення якості продукції, взаємозамінності вузлів та деталей та удосконаленні технології, для забезпечення безпеки праці та інших видів діяльності.

Від здобувачів очікується: базове розуміння фізики, математики, безпеки життєдіяльності та основ охорони праці, базове знання основ теорії надійності, а також обізнаність в питаннях аналізу технічних рішень. Частина курсу присвячена практичній реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників залізниці, підприємств всіх форм власності по відношенню до результатів своєї професійної діяльності.

- Більшість тем присвячені таким поняттям як: вимоги до організації робочого місця оператора; розуміти принципи і методи професійного відбору; проблеми взаємодії людини і сучасної техніки; функціональні можливості людини в виробничих процесах з метою створення для неї оптимальних умов праці, забезпечення високої продуктивності праці і збереження її сили здоров'я, праце спроможності; характеристики аналізаторів людини: слухового, тактильного зорового; проектну документацію щодо організації робочого місця оператора за дисплеєм та пультом керування при виконанні роботи сидячі.

Команда викладачів і наші колеги-виробничники будуть готові надати будь-яку допомогу з найбільш складних аспектів курсу через електронну пошту і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається протягом другого семестру, дає студентам глибоке розуміння того, що є забезпечення безпеки праці на основі комплексного підходу. Ви будете знати вимоги до організації робочого місця оператора; розуміти принципи і методи професійного відбору; проблеми взаємодії людини і сучасної техніки; функціональні можливості людини в виробничих процесах з метою створення для неї оптимальних умов праці, забезпечення високої продуктивності праці і збереження її сили здоров'я, праце спроможності; характеристики аналізаторів людини: слухового, тактильного зорового; проектну документацію щодо організації робочого місця оператора за дисплеєм та пультом керування при виконанні роботи сидячі.

Атестація робочих місць / схема курсу

По міркуй	Лекції	Ви конай
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Самостійні завдання	
	Студентський науковий гурток	
	Індивідуальні консультації	
	Залік / Іспит	

Курс складається з 11 лекцій раз у два тижні та практичного заняття кожен тиждень. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями

та індивідуальними завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії, на гуртках та подальшої самостійної роботи.

Практичні заняття курсу навчають студентів вирішувати соціально-психологічні питання організації роботи у колективі; проводити професійний відбір і навчання операторів; організовувати групову діяльність операторів; приймати рішення в діяльності оператора та його управляючої дії проектування засобів зображення інформації і органів керування; організовувати робоче місце оператора за дисплеєм та пультом керування під час виконання роботи сидячи; здійснювати управління груповою діяльністю в колективі операторів. Знання з цієї дисципліни необхідні майбутньому інженеру з безпеки та охорони праці на залізничному транспорті, бо дозволяють використовувати отримані навички для вирішення складних науково-технічних завдань щодо основних методів досягнення безпечних умов праці; системи державного управління охороною праці; управління охороною праці у галузях промисловості, на регіональному та державному рівнях; управління охороною праці на підприємстві

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua/mat-po-fak-ua/mat-fac-upp-ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «<http://do.kart.edu.ua/>» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Під час обговорення ми запропонуємо вам критично поміркувати над значенням управління ризиком, управління охороною праці, забезпечення надійності і безвідмовності технічних систем для науково-технічного прогресу, їх роль в галузі безпеки охорони навколишнього середовища та безпеки праці. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та практичні заняття

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Лекц.№1. Предмет і задачі гігієни праці	2	ПР 1 Основні задачі гігієни праці. Основні нормативні документи з гігієни праці.
2	2		2	ПР 2 Підвищення працездатності як результат усунення шкідливих впливів

				навколишнього середовища.
3	2	Лекц.№2. Гігієнічні критерії та класифікація умов праці	2	ПР 3 Принципи гігієнічного нормування. Їхнє значення у проведенні профілактичних заходів.
4	2		2	ПР 4 Оцінка умов праці за показниками.
5	2	Лекц.№3. Гігієнічні критерії та класифікація умов праці (продовження теми)	2	ПР 5 Принципи диференціації умов праці.
6	2		2	ПР 6 Режими праці та відпочинку користувачів ВДТ ПЕОМ.
7	2	Лекц.№4. Науково – технічний прогрес та ергономіка	2	ПР 7 Аналіз і синтез діяльності людини-оператора в системі «людина-машина-середовище».
Модульний контроль знань				
8	2		2	ПР 8 Атестація робочих місць користувачів ВДТ ПЕОМ за умовами праці.
9	2	Лекц.№5. Атестація робочих місць користувачів ВДТ ПЕОМ	2	ПР 9 Поняття карти умов праці. Чинники виробничого середовища і трудового процесу.
10	2		2	ПР 10 Лабораторно-інструментальні дослідження фізичних, хімічних, біологічних факторів. Визначення психофізіологічних факторів.
11	2	Лекц.№6. Оцінка параметрів трудового процесу	4	ПР 11 Трудовий процес. Важкість та напруженість праці. ПР 12 Категорії робіт за важкістю. Професійний ризик
12	2		2	ПР 13 Виявлення шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища на робочих місцях.
13	2	Лекц.№7. Переробка інформації оператором	2	ПР 14 Приймання і переробка інформації оператором. Оперативне мислення. Прийняття рішень. Характеристика пам'яті.
14	2		2	ПР 15 Класифікація функціональних станів. Основи антропометрії.
Модульний контроль знань				

САМОСТІЙНА РОБОТА.

Назва теми	Термін виконання завдання, годин	Примітка
Предмет і задачі гігієни праці	8	–
Гігієнічні критерії та класифікація умов праці	4	–
Науково – технічний прогрес та ергономіка	8	–
Атестація робочих місць користувачів ВДТ ПЕОМ	10	–

Оцінка параметрів трудового процесу	8	–
Переробка інформації оператором	7	–

Правила оцінювання.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Методи контролю: Усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), оцінювання виконання завдань на практичних заняттях,, підсумкове тестування, іспит. При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль

До 60	До 40	До 100
Поточний контроль		7 семестр
Відвідування занять. Активність на заняттях (Лекціях, практичних).		15
Здача в строк задач, захист рефератів		45
Підсумок		до 60

Команда викладачів:

Гармаш Богдан Костянтинович (<http://kart.edu.ua/pro-kafedry-op-ta-ns-ua/kolectuv-kafedru-op-ta-ns-ua/garmash-bk-ua>) - доцент кафедри охорони праці та навколишнього середовища. Дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук захистив за спеціальністю 05.17.01 – «Технологія неорганічних речовин». Коло наукових інтересів – технологія неорганічних речовин, цивільна безпека, екологія.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>